

Forfatter: Kierkegaard, Søren

Titel: Journalen NB32 : 1854

Citation: Kierkegaard, Søren: "Journalen NB32 : 1854", i Kierkegaard, Søren: *Søren Kierkegaards Skrifter, Bd. 26*, Søren Kierkegaard Forskningscenteret 2009 , s. 96.
Onlineudgave fra Søren Kierkegaards Skrifter: <https://tekster.kb.dk/text/sks-nb32-txt-shoot-n112.pdf> (tilgået 29. april 2024)

Anvendt udgave: Søren Kierkegaards Skrifter, Bd. 26

Ophavsret: Materialet er dedikeret til public domain. [Læs CC0-erklæringen](#)

En Opfattelse af Xstdommen

som, efter hvad jeg veed, aldrig har været fremme er: Xstd. er Satans Opfindelse, beregnet paa at gjøre Mskene ulykkelige ved Hjælp af Phantasien. Som Ormen og som Fuglen udsøger den fineste Frugt, saaledes har Satan lagt an paa just de Fortrinligere, de med overveiende Phantasie og Følelse, for saa at lokke dem vild ved Phantasien, faae dem til at gjøre sig selv ulykkelige, og om muligt de Andre med.

Denne Opfattelse lod sig dog høre. Vist er det ogsaa, at naar der først er naaet op til det Høide-Plateau, hvor der kan være Tale om at det at blive Xsten egentlig begynder, at da hvert eet Skridt er saa anstrengende, saa livsfarligt, at det bestandigt er som »Sort eller Rødt« enten er det Gud eller det er Satan. At være Xsten, blot at nærme sig dertil er en saadan Idealitet at det bestandigt er: enten Gud eller Satan.

Men hvor i al Verden er den saa blevet muligt denne Suppedage med Xstheden, disse Millioner Xstne! Man tænke sig, en skikkelig, gryntende, velhavende Spidsborger – naar han betaler godt til Præsten: det er saa den alvorlige Xsten, Typen, i Sandhed lige saa latterligt som hvis Rundetaarn vilde udgive sig for at være en ung Dandserinde paa 18 Aar.

Hvor er det dog muligt, at denne Forvirring er afstedkommet! Ja naturligviis stikker Ulykken hovedsaglig i »Præsten«, i, at det er i Interesse af hans Nærings-Drift at der er saa mange Xstne som muligt. Sæt der blev en Hverver-Officeer udsendt for at hverve, og der blev ham tilsagt en bestemt Sum for hver, han hvervede – og der fandt intet Eftersyn Sted af hvad det var han havde hvervet, hvad saa? Saa tænker jeg, det endte med, at han hvervede Krøblinger, Sengeliggende, gamle Kjellinger, kort hvad der ingen Brug kunde gjøres af i Krigen men som han kunde faae for billigst Priis – og derpaa indgav han sine Lister og fik sin Betaling for Hver. Saaledes med Xstheden. Det at Revisionen først kommer i Evigheden, virker omtrent som kom der ingen – og nu sætter Præsten, selv naturligviis ikke Xsten, Alt paa at vinde – betalende Sjele. Enhver, der kan betale er en Xsten, naar han da vil betale, thi ellers er han en Hedning; vil han betale godt, er han en alvorlig Xsten. Hvis Husdyrene kunne betale for sig – jeg er vis paa, at »Præsten« ogsaa gjorde dem til Xstne.

O, modbydelige Vrøvl og Nederdrægtighed! Ak, men jeg mærker nok, at i en vis Forstand kunde Biskop Mynster have Ret i at sige om Mit: det er altfor høit; jeg egner mig egl. ikke til at have med Mskene at

gjøre. Hvad en af mine Pseudonymer med et hedensk Anstrøg i Udtrykket siger: jeg dandser til Gudens Ære, hvad jeg stundom har sagt til Professor Nielsen: mit Liv er Hoftjeneste: det er dog sandt.

Saaledes har jeg levet blandt Menneskene. Der [er] iblandt de nu levende danske Digtere Ingen, der engang i Phantasie-Fremstilling kan naae saa høit som jeg i Virkelighed exsequerer det. Og det syntes saa en Deel af Mskene, det lidt mere Fremmelige, det var ganske moersomt, at see paa mig, snakke lidt med mig, forresten smigre sig selv med at være de Klogere, thi Mit var dog en Overdrivelse – – men der var Ingen, Ingen, som kunde ville vove ud. Og fra det Øieblik af jeg har begyndt at fjerne Mskene lidt fra mig, saa jeg ikke selv indulgerer denne nonchalante Opfattelse, men udviser om end ganske svagt, Alvoren: saa blive de stødte.

#